

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş–Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Bölcsészettudományi Kar
1.3 Intézet/Tanszék	Irodalomtudományi Intézet
1.4 Szakterület	Nyelv és irodalom
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Magyar nyelv és irodalom

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve		MAGYAR IRODALOMTÖRTÉNET VI, KORTÁRS MAGYAR IRODALOM LLM6061					
2.2 Az előadásért felelős tanár neve			Selyem Zsuzsa				
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve			Selyem Zsuzsa				
2.4 Tanulmányi év	M M III.	2.5 Félév	2	2.6. Az értékelés módja	Vizsga	2.7 A tantárgy típusa	Kö, Sz

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszámja)

3.1 Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 A tantervben szereplő össz-óraszám	72	melyből: 3.5 előadás	48	3.6 szeminárium/labor	24
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					28
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					24
Szemináriumok / házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					28
Konzultáció					2
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					2
3.7 Egyéni munka össz-óraszámja		84			
3.8 A félév össz-óraszámja		156			
3.9 Kreditszám		7			

4. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> előadóterem, vetítő, laptop, hangszórók
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> szemináriumterem, vetítő, laptop, hangszórók

5. Elsajátítandó kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • a huszadik század magyar irodalomtörténetének különböző szempontok szerinti folyamatainak megértése, összefüggésbe hozása a korszak történelmével • a későmodernség, neoavantgárd, „szocialista realizmus” és posztmodern irányzatok jellegzetességeinek ismerete intermediális, interkulturális és társadalmi kontextusban • a korszak műveinek esztétikai elemzésének készsége, az alkotói eljárások kapcsolódásainak felismerése • a magyar nyelvi kreativitás felismerése a tárgyalt művekben, ezek alkalmazása a kortárs szövegekben
Általános kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • kritikai elemzőkészség • szakmai dialógusban való részvétel a fogalmak pontos, reflexív, választékos használatával • problémalátás, produktív kérdések megfogalmazása • barátságos, egymásra figyelő vitastílus

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<p>A XX. századi magyar irodalom második felében alkotó, esztétikai újítást hozó, s így az irodalomtörténetet befolyásoló szerzők életművének vázlatos, de átfogó, összefüggésekre, irodalmi relációkra koncentráló értelmezése; a tárgyalt történelmi időszak jelentősebb eseményei irodalmi megformálásának problematizálása (diktatúrák, 1956, 1989), az irodalmi jelenségek művészeti és társadalmi kontextusban való szemlélete.</p>
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> • a szakirodalom kritikai szempontú olvasása, újragondolása, az ideológiai konstrukciók tudatosítása • az elemzés főbb szempontjai: 1. az irodalom társadalmi kontextusa, 2. világirodalmi és művészeti kontextus; 3. a magyar irodalomtörténeti tradíciókhoz való tudatos viszony; 4. az írás materialitása, a nyelv mint anyag; 5. huszadik századi esztétikátörténetek és történelemtörténetek • a szemináriumok célja a barátságos szakmai beszélgetés. A vitaindítók esetén fontosabb a beszélgetést provokáló kérdezőtechnika, a kollégák válasza, gesztusaira való odafigyelés, a válaszok beépítése a következő kérdésbe, mint a (természetesen elengedhetetlen) előzetes egyéni felkészülés. Más szóbeli műfajokhoz hasonlóan itt nem a precizitás az elsődleges cél, hanem egymás véleményeinek megvitatása, figyelmes, tapintatos, de határozott érveléstechnika, amely reflektált

	fogalomhasználathoz, kiérlelt és megalapozott, önálló véleményalkotáshoz vezet.
--	---

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
Bevezetés a 20. század második felének irodalmába. Történet hiányokkal és hurkokkal; történelem, elnyomás és irodalom; a nyelv szerepének változása	Vizuális előadás prezi.com alapján, problémakörülhatárolás, csoportos beszélgetés, interkulturális és intermediális valamint irodalomtörténeti összefüggések földidézése, mnemotechnika, kritikai érzék és gondolkodás-fejlesztés	
Ottlik Géza narratív technikái az <i>Iskola a határon</i> c. regényben		
Történelem – misztika – irodalom Pilinszky János műveiben		
Újhold és a kísérletezés poétikája: Nemes Nagy Ágnes		
Irodalomtörténet, kánon, nő, férfi, vers és regény. (Weöres Sándor: <i>Psyché. Egy hajdani költőnő írásai</i>)		
Neoavantgárd, fluxus, demokratikus művészet - ahogyan Erdély Miklós művelte (A posztneoavantgárd magatartás jellemzői, A költészet mint ön-összeszerelő rendszer, Marlyi tézisek, Metán)		
Az emlékezet formái Mészöly Miklós prózájában (<i>Saulus, Film</i>)		
Atonális nyelv és ellenállás Kertész Imre regényeiben		
Hagyományok átadása, erotika és politika viszonya Nádas Péter prózájában (<i>Egy családregény vége, Saját halál</i>)		
Kelet-európai viszonyok, narráció és fiktív képek Bodor Ádám prózájában		
Önparódia, palimpszeszt, fenséges dilettantizmus Parti Nagy Lajos <i>Grafitnesz</i> és Tolnai Ottó Wilhelm-dalok c. verseskötetében		
Összefoglalás: későmodernitás, neoavantgárd, posztmodern. Kitekintés kortárs tendenciákra: referencialitás-illúzió, medialitás, új kontextusok		
Könyvészet		

Hock Bea: „Makacs és zavarba ejtő történelmi újrakezdés” A *Psyché* és a *Tizenhét hattyúk* (újabb) lehetséges feminista olvasatai. [Világosság 2006/4.](#)

Hornyik Sándor: Egy megvalósult „poszt-neoavantgárd” utópia. Erdély Miklós művészetpedagógiájáról. <http://www.exindex.hu/index.php?l=hu&page=3&id=517>

Selyem Zsuzsa: *Psyché a kánonban*. *Korunk* 2016/10.

Vásári Melinda: "Ecce Homo". Archívum és atmoszféra. Mészöly Miklós: *Film. Prae*, 2012/4.

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
A szemináriumok megbeszélése, vitaindítók, proxémiai feltételek, kérdezői technikák	Közös szeminárium-szervezés, megbeszélés	
Nyelv és hatalom az <i>Iskola a határonban</i>	Hallgatói prezentáció, vita egymás hozzászólásainak maximális figyelembevételével	
Pilinszky János: Ravensbrücki passió		
Nemes Nagy Ágnes: Egy pályauvar átalakítása/ Védd meg - Enyedi Ildikó: A testről és lélekről		
Weöres Sándor gyermekversei		
A neoavantgárd nyelvkoncepciója Erdély Miklós <i>Metán</i> c. verse alapján		
Humán és nonhumán viszonya Mészöly Miklós <i>Vadászat</i> című novellájában		
A személy törekénysége és kreativitása diktatúrában. Kertész Imre: <i>Gályanapló</i>		
Az ember és a fa életciklusa Nádas Péter <i>Saját halál</i> c. könyvében		
A <i>Sinistra</i> körzet természetszemlélete		
Posztmodern viszonyok Parti Nagy Lajos <i>Grafítész</i> c. kötetében		
Összefoglalás, megbeszélés	Az értékelés megbeszélése, kritériumok összegzése, a korszak irodalmának etikai és pedagógiai vonatkozásai	

Ajánlott irodalom és film

Angyalosi Gergely: A szellem jelen van. Nemes Nagy Ágnes: *Az élők mértana. Élet és Irodalom*, 2004. július 23. 25.

Balassa Péter: *Nádas Péter*. Kalligram, Pozsony, 1997. 91-113.

Balassa Péter: *Passió és állathecc. Mészöly Miklós Filmjéről és művészetéről*. = B. P.: A színeváltozás. Budapest. 1982. Szépirodalmi Könyvkiadó, 302–343.

Balogh Tamás: Örley István „iskolája” <http://www.holmi.org/2003/10/balogh-tamas-orley-istvan-%E2%80%9Eiskola%E2%80%9D-ja>

Béládi Miklós (szerk.): *A magyar irodalom története 1945-1973*. Akadémiai, Bp., 1984. (Spenót)

Balla Zsófia – Bodor Ádám: *A börtön szaga*. Magvető, Budapest, 2001.

Borbély Szilárd: Kádáriában éltem én is! *Élet és irodalom*, 2003. június 20.

Csehy Zoltán: *Szodoma és környéke*. Kalligram, Pozsony, 2014.

Derék Pál: A magyar neoavantgárd irodalom. Jelentéstelenítés, szabadság, levegő (lélegzet). In: *Né/ma? Tanulmányok a magyar neoavantgárd köréből*. Ráció, Budapest, 2004. 11-38.

Esterházy Péter: *Bevezetés a szépirodalomba*. Magvető, Bp., 1986.

Esterházy Péter: Csokonai Lili: *Tizenhét hattyúk*. Magvető, Bp., 1987.

Forgács Péter: Saját halál. 2007. 118'

György Péter: *Kádár köpönyege*. Magvető, Bp., 2005. 13-77.

Gyurgyák János – Kisantal Tamás (szerk.): *Történetelmélet I-II*. Osiris, Bp., 2006.

Hornyik Miklós: Éjszakai hajózás. Ottlik Géza életművéről.
<http://www.kortaronline.hu/regiweb/0505/hornyik.htm>

Jakuss Ildikó – Hévízi Ottó: *Ottlik-veduta*. Kalligram, Pozsony, 2004.

Kulcsár Szabó Ernő: *A magyar irodalom története 1945-1991*. Argumentum, Bp., 1994.

Margócsy István: "névszón ige" – Vázlat az újabb magyar költészet két nagy poétikai tendenciájáról. In: *"Nagyon komoly játékok"* Pesti Szalon, Bp., 1996.

Margócsy István: Weöres Sándor: Negyedik szimfónia. Értelmezési kísérlet.
<http://ketezer.hu/2010/12/margocsy-istvan-weores-sandor-negyedik-szimfonia-ertelmezesi-kiserlet/>

Márton László: *Az áhítatos ember gép*. Jelenkor, Pécs, 1999.

Németh Zoltán: *Parti Nagy Lajos*. Kalligram, Pozsony, 2006. pp. 244-257.

Ottlik Géza: *Továbbélők*. Jelenkor, Pécs, 2000.

Péter László (szerk.): *Új magyar irodalmi lexikon*. Akadémiai, Bp., 1994.

Reichert Gábor: *Megfelelési kényszer*. Politikum és esztétikum összefüggései Déry Tibor ötvenes évekbeli művészetében. Magyar Irodalomtörténeti társaság, Budapest, 2018.

Rohonyi Zoltán (szerk.): *Irodalmi kánon és kanonizáció*. Osiris, Bp., 2001.

Romsics Ignác: *Magyarország története a XX. században*. Osiris, Bp., 2002.

Sághy Miklós: Mészöly Miklós Filmjének megfilmesítése. <http://tiszatajonline.hu/?p=41068>

Sári László: Test és politika: homoszociális viszonyok Ottlik Géza *Iskola a határon* c. regényében
[Irodalomtörténet, 2003/4.](http://irodalomtortenet.hu/2003/4)

Schein Gábor: *Nemes Nagy Ágnes költészete*. Bp., 1995, Belvárosi Könyvkiadó. 5-29.

Schein Gábor: *Poétikai kísérlet az Újhold költészetében*. Universitas, Bp., 1998. 187-228.

Selyem Zsuzsa: Anyaállat, rókatárgy. <http://aszem.info/2017/12/anyaallat-rokatargy/>

Szamuely Tamás: A Valencia-nyomozás. Jelenkor, 1992/11. 871-875.

<http://members.iif.hu/visontay/ponticulus/rovatok/hidverok/ottlik-szamuely.html>

Szávai Dorottya: Jóbon innen és túl. Pilinszky Camus-olvasatáról. *Kortárs*, 2002/9.

Szegedy-Maszák Mihály – Veres András (szerk.): *A magyar irodalom története*. III. Kötet. Gondolat, Bp., 2007.

Szilasi László: A referencia-illúzió felkeltésének retorikai stratégiái a mai magyar prózában. „mintha”-változatok. <http://www.c3.hu/scripta/lettre/web/index.htm>

Szilágyi Márton: A tárnicsgyökér fanyar illata. In: Sz. M.: *Kritikai berek*, JAK-Balassi, Budapest, 1995.

Szirák Péter: *Kertész Imre*. Kalligram, Pozsony, 2003. pp. 9-78.

Tamás Gáspár Miklós: *Törzsi folgalmak*. Atlantisz Kiadó, Budapest, 1999.

Tóth Sára: „De szép zsidó lány!” Nő és férfi Kertész Imre *Kaddis a meg nem született gyermekért* című regényében. Holmi, 2011/10. <http://www.holmi.org/2011/10/toth-sara-%E2%80%9EDe-szep-zsidolany%E2%80%9D>

Weöres Sándor et alii (szerk.): *Három veréb hat szemmel*. Antológia a magyar költészet rejtett értékeiből és furcsaságaiból (1976)

9. A szakmai testületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- a tantárgy tartalma megfelel a szakmai elvárásoknak, a hangsúly itt a társadalmi- intermediális és művészetek közti kapcsolatokon van
- A tantárgy könyvészete a szakmai elvárások szerint volt kialakítva
- Az előadások és a szemináriumok anyagának néhány fejezete konferenciákon volt előadva és megvitatva

10. Értékelés

A tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Ennek aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	A művek ismerete	Írásbeli vizsga	
	Pontos, koncentrált kifejezőmód		
10.5 Szeminárium / Labor	A jelenlét minősége, hozzászólások	Azonnali szóbeli reflexió a résztvevők részéről, pluszpontok	25%
	Szemináriumi vitaindítás nyitottsága, a kollégák hozzászólásainak figyelembevétele	Azonnali szóbeli reflexió a résztvevők részéről, 1-10-ig terjedő osztályzat a szemináriumvezető részéről a vitaindító bevonásával	25%
10.6 Minimális követelmények			
<ul style="list-style-type: none">• Az irodalmi művek ismerete• Jelenlét a szemináriumon (1 hiányzás a megengedett)			

- a félév során egyszer szemináriumi vitaindítót tartani
- átmenő jegy elérése az írásbeli vizsgán (a végső jegy 50%-a). Az írásbeli vizsga formája: konkrét kérdésekre konkrét, választékos, körültekintő válaszok, megadott formai megkötéssel: néhány (3, 5 vagy 7) mondat. Koncentrált, átgondolt és vállalt szövegeket várok, melyekből kiderül: (1) a primér szövegek ismerete, (2) a tudatos interpretációs viszony. Három kérdésre kell majd válaszolni, és minden kérdésnél két lehetőség közül lehet szabadon választani. Célja ennek a vizsgázási formának az, hogy ne az esetleges ismerethiányt pontozza le, hanem a tudást és a megfogalmazásbeli igényességet értékelje.

Data completării

**Semnătura titularului
de curs**

**Semnătura titularului
de seminar**

**Semnătura
titularului de
curs practic**

14.04.2020

Data avizării în departament

**Semnătura Directorului
de Departament**

17.04.2020

**Data avizării
la Decanat**

**Semnătura Prodecanului
responsabil**

Ștampila facultății

28.04.2020

